RODIČE PŘEDŠKOLÁKŮ VE VELKÉM MĚSTĚ VYBÍRAJÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLU

Kristýna Pulišová

Klíčová slova: základní škola, rodiče, výběr školy

Cílem tohoto příspěvku je prezentovat výsledky výzkumného šetření, které probíhalo od podzimu 2016 do léta 2017 a během nějž jsem hledala odpověď na otázku, jak rodiče ve velkém městě vybírají pro své dítě základní školu. Zjišťovala jsem, jak rodiče vnímají ideální základní školy, jakým způsobem získávají o škole informace a jaké jsou jejich plány v případě, že se chtějí dostat na nespádovou ZŠ. Dále mne zajímalo, jakým způsobem se základní školy prezentují rodičům a jak vnímají svou pozici na tomto trhu.

Přechodu z mateřské školy do základního vzdělávání se u nás věnuje v poslední době pozornost v souvislosti se spravedlností a rovnými šancemi (Greger, Simonová & Straková, 2015). Podle některých teorií rodiče lépe informovaní a orientovaní vybírají pro své dítě školu, která vykazuje lepší výsledky v testech a nakonec tato volba vynese lepší studijní výsledky jejich dětem (Hastings & Weinstein, 2008). Jiné výzkumy však říkají, že jsou ve volbě aktivní také rodiče, kteří školu vybírají spíše podle jejích sociodemografických charakteristik (Rowe & Lubienski, 2017).

Metodou výzkumného šetření byla situační analýza (Kalenda, 2016), při níž jsem sbírala data několika způsoby. Při zkoumání rodičovského výběru základní školy jsem navštívila mateřské a základní školy v centrální městské

části velkého českého města. Na tomto území se nachází více než desítka ZŠ, které nabízejí rodičům možnost výběru, kam své dítě zapíší. Vedla jsem polostrukturované rozhovory s rodiči předškoláků a s řediteli místních ZŠ. Zkoumala jsem dokumenty, webové stránky a pořizovala terénní zápisy. Nyní nabízím výsledky, které vzešly z analýzy (otevřeným kódováním) těchto rozhovorů.

Z analýzy rozhovorů s rodiči vyplývá, že rodiče mají různé důvody pro výběr školy (například pouze vylučují spádovou školu, protože ji považují za romskou) a volí různé strategie, jak zajistit dítěti zápis na vybranou školu, která není spádová (návštěva přípravného ročníku, zajištění dobrého místa v řadě na zápis). Základní školu volí rodiče s ohledem na potřeby, které vnímají u svého dítěte a nepřikládají na počátku školní docházky ještě velkou váhu získaným vědomostem.

Bibliografie

Greger, D., Simonová, J., & Straková, J. (2015). *Spravedlivý start? Nerovné šance v předškolním vzdělávání a při přechodu na základní školu.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta.

Hastings, J. S. & Weinstein J.M. (2008). Information, School Choice, and Academic Achievement: Evidence from Two Experiments. *Quarterly Journal of Economics,* 123(4), 1373-1414.

Kalenda, J. (2016). Prozatím nevyužitá šance: situační analýza v pedagogickém výzkumu. *Pedagogická orientace*, 26(3), 457-481.

Rowe, E. E., & Lubienski, C. (2017). Shopping for schools or shopping for peers: Public schools and catchment area segregation. *Journal of Education Policy,* 32(3), 340-356.